

ԳԻՏԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔ

ԵՊՀ ՓԻԼԻՍՈՓՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏԸ 50 ՏԱՐԵԿԱՆ Է

Յուրաքանչյուր համալսարանի վարկանիշը որոշելու կարևոր չափանիշներից է փիլիսոփայության ֆակուլտետի և փիլիսոփայական դասընթացների պարտադիր առկայությունը բուհական կրթության համակարգում: Այս ճշմարտությունը հաստատվում է թե՛ դարերի պատմություն ունեցող եվրոպական համալսարանների և թե՛ իր հիմնադրման 95-ամյակը բոլորած Երևանի պետական համալսարանի օրինակով:

2014 թ. ԵՊՀ փիլիսոփայության և հոգեբանության ֆակուլտետը նշեց հիմնադրման 50-ամյակը: Այն իր գործունեությունը սկսել է 1964 թ. որպես պատմության ֆակուլտետի բաժին, իսկ արդեն 1982 թ. առանձնացել է որպես փիլիսոփայության և սոցիոլոգիայի ֆակուլտետ:

Հետագա տարիներին նորաստեղծ ստորաբաժանումը, իր գործունեությանն ու զարգացմանը զուգընթաց, կառուցվածքային և բովանդակային մի շարք փոփոխությունների է ենթարկվել:

Այսպես, հոգեբանության բաժնի ստեղծման ուղղությամբ առաջին քայլերն իրականացվեցին 1990 թ. հոկտեմբեր ամսին. հոգեբանության ամբիոնն ու դրան կից գործող լաբորատորիան բանասիրական ֆակուլտետից տեղափոխվեցին փիլիսոփայության և սոցիոլոգիայի ֆակուլտետ, որն էլ վերանվանվեց ԵՊՀ փիլիսոփայության, սոցիոլոգիայի և հոգեբանության ֆակուլտետ:

2004 թ. սոցիոլոգիայի բաժինն առանձնացավ՝ դառնալով ինքնուրույն ֆակուլտետ: Այդ ժամանակվանից ի վեր ԵՊՀ փիլիսոփայության և հոգեբանության ֆակուլտետը գործունեություն է ծավալում երկու հիմնական ուղղություններով՝ փիլիսոփայություն և հոգեբանություն:

Ֆակուլտետի կեսդարյա պատմությունը փաստում է, որ այն թե՛ կրթական և թե՛ գիտահետազոտական իր գործառույթները իրականացնում է լիարժեք կերպով: Այստեղ են սկզբնավորվել նաև ԵՊՀ միջազգային հարաբերությունների և պատմության ֆակուլտետների «քաղաքագիտություն» և «մշակութաբանություն» մասնագիտությունները: Ներկայումս ԵՊՀ փիլիսոփայության և հոգեբանության ֆակուլտետում գործում են 6 ամբիոններ՝ տեսական փիլիսոփայության և տրամաբանության, սոցիալական փիլիսոփայության և բարոյագիտության, փիլիսոփայության պատմության, ընդհանուր հոգեբանության, սոցիալական հոգեբանության և անձի հոգեբանության: Ընդ որում՝ ֆակուլտետի գրեթե բոլոր ամբիոնները ուսումնական լուրջ ծանրաբեռնվածություն ունեն նաև ԵՊՀ մյուս ֆակուլտետներում: Բացի ամբիոններից՝ գործում

են նաև գիտահետազոտական՝ «Փորձարարական հոգեբանության», «Անձի և մասնագիտական գործունեության հոգեբանության», «Անձ և սոցիալական միջավայր» լաբորատորիաներն ու ԵՊՀ կիրառական հոգեբանության կենտրոնը:

Նշանակալից է ֆակուլտետի ավանդը ոչ միայն փիլիսոփայության և հոգեբանության, այլ նաև հայագիտության զարգացման գործում: Այս տարիների ընթացքում հրատարակվել են բազմաթիվ մենագրություններ, դասագրքեր և ուսումնական ձեռնարկներ տեսական փիլիսոփայության, սոցիալական փիլիսոփայության, հայ փիլիսոփայության պատմության, սոցիալական, անձի ու ընդհանուր հոգեբանության վերբերյալ: Այսօր էլ ֆակուլտետը ակտիվորեն շարունակում է իրականացնել հանրապետության բուհերի համար փիլիսոփայության և հասարակագիտության մասնագետներ պատրաստելու իր ավանդական գործառույթը:

Տոնական հիմնական միջոցառումները տեղի ունեցան հոկտեմբերի 10-12-ը: Այդ օրերին ընթանում էին Էրեբունի-Երևան տոնակատարությունները, ինչը լավ առիթ էր արտերկրից ժամանած հյուրերին մասնակից դարձնելու նաև Երևանի 2796-ամյակին նվիրված համաքաղաքային տոնակատարություններին:

Տոնի կապակցությամբ հոկտեմբերի 10-ին ԵՊՀ 8-րդ մասնաշենքում էին հավաքվել ֆակուլտետի տարբեր տարիների շրջանավարտներ, համալսարանի ղեկավարությունը, պրոֆեսորադասախոսական կազմի ներկայացուցիչներ, ուսանողներ, արտասահմանյան տասնյակ հյուրեր, այլ ֆակուլտետների ներկայացուցիչներ և այլք: Տոնական միջոցառումների մեկնարկը տրվեց վաղ առավոտյան ուսանողական խորհրդի նախաձեռնած ֆլեշմոբով, որին մասնակցող շուրջ 40 ուսանողներ խորհրդանշական պարով ներկայացրին փիլիսոփայության և հոգեբանության պատմությունը, նրանց սերտ կապն ու միասնությունը ֆակուլտետում: Իսկ արդեն մասնաշենքի ներսում հյուրերին դիմավորեց լարային քառյակը՝ դասական կատարումներով:

Հանդիսավոր նիստը սկսվեց պաշտոնական հյուրերի շնորհավորական ելույթներով: Ներկաներին ողջունեցին ԿԳ նախարար Արմեն Աշոտյանը, ԵՊՀ ռեկտոր Արամ Միմոնյանը, ֆակուլտետի ղեկան Ալեքսան Բաղդասարյանը, ֆակուլտետի պրոֆեսորներ և հյուրեր: Նիստի ավարտին ֆակուլտետի մի շարք ներկայացուցիչներ ԿԳ նախարարության և ԵՊՀ-ի կողմից արժանացան գերատեսչական պարգևների:

Տոնական հանդիսությունից հետո մեկնարկեց «Արդիականության մարտահրավերները. փիլիսոփայական և հոգեբանական հիմնախնդիրներ» խորագրով միջազգային եռօրյա գիտաժողովը:

Գիտաժողովի բացման հանդիսավոր արարողությանը ներկա էին ՀՀ

ԿԳ նախարար Արմեն Աշոտյանը և ԵՊՀ ռեկտոր, ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ Արամ Սիմոնյանը, ովքեր հանդես եկան Հայաստանի հասարակական կյանքում տասնամյակների ընթացքում ԵՊՀ փիլիսոփայության և հոգեբանության ֆակուլտետի մեծ ներդրման և կարևոր դերակատարության մասին ելույթներով: Ֆակուլտետի դեկան Ա. Բաղդասարյանի զեկույցը նվիրված էր ֆակուլտետի պատմությանը և երախտավորներին:

Գիտաժողովի շրջանակներում ելույթներով հանդես եկան Հայաստանը, Ռուսաստանի Դաշնությունը, Իռլանդիան, Ֆրանսիան, ԱՄՆ և Նիդեռլանդները ներկայացնող ավելի քան հարյուր գիտնականներ: Լիագումար նիստում ելույթ ունեցան փ. գ. դ., ԵՊՀ պրոֆ. Հ. Միրզոյանը («Մշակութաբանական դիտարկումներ հայ հնատիպ գրքի պատմության վերաբերյալ»), փ. գ. դ., ԵՊՀ պրոֆ. Ա. Մանասյանը («Ճշմարտության ֆենոմենոլոգիան էթնոքաղաքական հակամարտություններում»), հ.գ.դ., ԵՊՀ պրոֆ. Գ. Շահվերդյանը («Հոգեբանության պատասխանները արդիականության մարտահրավերներին»), փ. գ. դ., Դուբլինի Յունիվերսիթի Քոլեջի պրոֆ. Մ. Բաղրամյանը («Մեծ անջրպե տ. անալիտիկ և կոնտինենտալ փիլիսոփայությունների տարանջատման մասին»), հ. գ. դ. Մելինե Գարագաշյանը («Ցեղասպանության տրավմայի սերնդեսերունդ փոխանցումը և դրա մեկնաբանությունը»), հ. գ. դ., ԵՊՀ պրոֆ. Հ. Ավանեսյանը («Հոգեբանության փորձարարական հետազոտությունների զարգացման ժամանակակից միտումները») և փ. գ. դ., Պուրդուի համալսարանի պրոֆ. Ու. ՄքԲրայդը («Հրաժեշտ պոստմոդեռնիզմին»):

Գիտաժողովի շրջանակներում քննարկվել են ներկայումս ԵՊՀ փիլիսոփայության և հոգեբանության ֆակուլտետի կազմում գործող բոլոր վեց ամբիոնների կողմից հետազոտվող հիմնախնդիրները:

ԵՊՀ փիլիսոփայության և հոգեբանության ֆակուլտետի փիլիսոփայական ամբիոնների համար գիտաժողովը նշանակալից էր նաև այն առումով, որ երկար տարիների ընդմիջումից հետո ֆակուլտետի առաջին խոշորամասշտաբ միջազգային գիտաժողովն էր, որին մասնակցում էին նաև փիլիսոփաներ: Միջազգային գիտաժողովը կարևոր էր նաև այն բանով, որ հնարավորություն ընձեռեց ի մի բերելու տասնամյակների ընթացքում կատարված աշխատանքները, ամրապնդելու Հայաստանի և արտասահմանյան տարբեր գիտահետազոտական հաստատություններում աշխատող փիլիսոփաների և հոգեբանների միջև առկա աշխատանքային հարաբերությունները և ստեղծելու նորերը:

Այս գիտաժողովը մի կողմից ԵՊՀ փիլիսոփայության և հոգեբանության ֆակուլտետի բազմամյա գործունեության յուրօրինակ ամփոփումն էր, իսկ մյուս կողմից՝ առաջիկա անելիքների հստակեցման, աշխատանքային նոր համագործակցությունների ստեղծման և նոր ձեռքբերումների հիմք:

*ԱՐՄԱՆ ՂԱՐԱԳՈՒԼՅԱՆ
ԱՐՇԱԿ ԲԱԼԱՅԱՆ*